

Leo Trotskij

Brev till en fransk syndikalist rörande det kommunistiska partiet

Käre vän!

På grund av sin politiska och partikaraktär kommer er den III. Internationalen att hysa starka tvivelsmål.¹ Ni fruktar, att Frankrikes syndikalistiska rörelse kunde råka i ledband av ett politiskt parti. Tillåt mig meddela er de resultat, vartill jag kommit, sedan jag noga övervägt denna fråga.

Framför allt måste jag då säga, att Frankrike syndikalistiska rörelse, vars oberoende ligger er om hjärtat, redan nu fullständigt går i en politisk rörelses ledband. Naturligtvis uppträder varken Jouhaux eller hans närmaste medhjälpare, Dumoulin, Merrheim, m. fl. tillsvidare såsom deputerade; formellt sett tillhör de intet av de parlamentariska partierna. Detta är dock i grund och botten intet annat än ett slags arbetsfördelning. Ty i själva verket för Jouhaux på den syndikalistiska rörelsens område samma politik av samförstånd med bourgeoisin, som de franska socialisterna av klassen Renaudel-Longuet för på det parlamentariska området. Ty om man skulle ställa den uppmaningen till ledningen för våra dagars Socialistiska Parti att fastslå C. G. T:s program och avgiva ett bestämt utlåtande om, vilka som är detta partis ledare, så skulle partiet tvivelsutan godkänna Jouhaux-Dumoulin-Merrheims nuvarande program och låta dessa herrar behålla sin ledarställning.

Om man ville skicka Jouhaux och konsorter till parlamentet och ställa Renaudel och Longuet i spetsen för C. G. T., så skulle detta ombyte icke åstadkomma den ringaste förändring varken i Frankrikes inrikespolitiska liv eller i den franska arbetarklassens öde. Till och med ni själv måste tillstå detta. Men just ovannämnda förhållanden visar, att det varken kommer an på parlamentarism eller opportunism² eller på vilket parti man överhuvud taget formellt tillhör. De gamla etiketterna är utsuddade, de motsvarar icke längre det nya innehållet. Jouhaux' antiparlamentarism liknar Renaudels parlamentariska kretinism, liksom den ena vattendroppen liknar den andra. Hur mycket vara dagars officiella syndikalism, sin tradition likmätigt, än motsätter sig "parti", partipolitik, o. s. v., så kan dock Frankrikes borgerliga partier i djupet av sin själ icke önska sig någon bättre representant i spetsen för Frankrikes syndikalistiska rörelse än Jouhaux och inga bättre "socialistiska" parlamentariker än Renaudel-Longuet. Naturligtvis drager de borgerliga i fält mot dessa män. Detta gör de dock endast i den avsikten att icke bringa deras ställning inom arbetarrörelsen på fall. Men sakens kärna ligger varken i parlamentarism eller syndikalism – ty detta är blott den yttre formen – utan i innehållet av den politik, som arbetarklassens förtrupp kämpar för genom sina syndikat och i parlamentet. En verkligt kommunistisk politik, d. v. s. en politik, som inriktar sig på störtandet av bourgeoisins herravälde och av den borgerliga staten, skall förstå att taga sig revolutionärt uttryck inom alla arbetarklassens existensområden, inom alla organisationer, institutioner och samhälliga verktyg, dit deras representanter kan skaffa sig inträde, nämligen inom syndikaten, på massmöten, i pressen, i kommunistiska partiorganisationer, i de hemliga revolutionära grupper, som arbetar inom armén eller förbereder en strejk, och slutligen också på parlamentstribunen i det fall, att de i socialt hänseende utvecklade arbetarna skaffar sig verkligt revolutionära representanter i parlamentet.

---

¹ Felöversättning. Bör vara något i stil med följande: "Ni hyser starka tvivelsmål mot den III. Internationalen på grund av dess politiska och partikaraktär." – Red anm

² I engelska upplagan står "antiparlamentarism" – Red anm.

Arbetarklassens uppgift är att avlägsna bourgeoisin från makten, att förstöra dess sociala apparat för våld och förtryck och att upprätta sin egen arbetardiktatur för att bryta bourgeoisins motstånd och för att snarast möjligt omgestalta alla samhälliga förhållanden i enlighet med kommunistisk anda. Den som icke vill erkänna och godtaga denna arbetarklassens uppgift, nämligen *upprättandet av proletariatets diktatur*, han är ingen revolutionär utan en föraktlig kälkborgare. Han hör icke hemma i vår krets. För övrigt skall jag ännu en gång återkomma till detta ämne.

Alltså är det proletariatets uppgift att med den revolutionära diktaturens tillhjälp störta den borgerliga samhällsordningen. Men, som ni vet finns det olika utvecklingsgrader inom arbetarklassen själv. I sin hela vidd står den kommunistiska omvälvningens problem klart blott för proletariatets i socialt avseende mest utvecklade, revolutionära mindretal. Denna minoritets levande kraft ligger däruti, att ju fastare, ju mera beslutsam, ju mera övertygad densamma visar sig vara, desto förr kommer den att stödjas av de breda, i socialt avseende mindre utvecklade arbetarmassorna. Men för att de många miljoner arbetare, som tillgjort eller fördomsfullt hänger fast vid kapitalismen, kyrkan, demokratin o. d., icke må råka vilse, och för att deras strävan efter fullständig frigörelse må finna sitt rätta uttryck, måste arbetarklassen på alla existensområden till ledare ha de bästa, mest klassmedvetna representanter, som alltid förbliver sin fana trogna och alltid är beredda att uppoffra sitt liv för arbetarklassens sak.

Ni, revolutionära franska syndikalister, har rätt uppfattat frågan, då ni fastslagit, att det icke är nog för revolutionen med dessa de breda arbetarmassorna omfattande syndikat, utan att det behöves en *initiativtagande minoritet*, som kan uppfostra dessa breda massor, och som i varje konkret fall kan utrusta dem med ett klart och tydligt aktionsprogram.

Vilken roll måste då denna initiativ-minoritet spela? Det är självklart, att den icke kan gruppera sig efter fackliga och lokala kännemärken. Här rör det sig icke om socialt utvecklade metallarbetare, järnvägsmän eller snickare, utan om hela landets i socialt hänseende mest utvecklade proletärer. Dessa måste sammansluta sig, utarbeta ett klart och tydligt aktionsprogram, sammansvetsa sin enighet genom sträng inre disciplin och på detta sätt försäkra sig om ett ledande inflytande på arbetarklassens kamp i sin helhet och på alla arbetarorganisationer, först och främst fackföreningarna.

Vilket namn vill ni giva åt denna proletariatets initiativtagande minoritet, som är förenad genom ett kommunistiskt program, och vars strävan det är att anförda arbetarklassen i dess stormlöpning mot kapitalets fasta värn? Vi benämner den *det kommunistiska partiet*.

Men i sådant fall, torde ni säga, har detta parti intet gemensamt med våra dagars Franska Socialistiska Parti.

Ni har alldeles rätt. Just för att dölja den förefintliga skillnaden är det, som vi icke talar om ett socialistiskt utan om ett kommunistiskt parti.

Men ni talar likväl om ett *parti*?

Ja, det gör jag. Naturligtvis kunde man icke utan resultat påvisa, att ordet "parti" blivit svårt komprometterat av parlamentariker och av fackliga och kälkborgerliga charlataner och deras likar. Men detta är fallet icke blott med begreppet "parti". Redan förut är vi överens med er om, att arbetarförbunden – de franska syndikaten, de engelska trade unions, de tyska fackföreningarna – är alldeles tillräckligt komprometterade genom den skamliga roll, som de i sina ledares personer spelade under kriget och till större delen ännu spelar. Och det oaktat är ju detta ingen orsak, varför vi skulle vägra att begagna oss av ordet "syndikat". Ni måste medgiva, att det icke kommer an på sakens beteckning utan på dess innebörd. Under

beteckningen ”kommunistiskt parti” förstår vi en sammanslutning av den proletära förtruppen i namn av proletariatets diktatur och i den kommunistiska revolutionens namn.

Bakom bevisföringarna mot politik och parti gömmer sig ofta en anarkistisk okunnighet om den roll, staten spelar i klasskampen. Proudhon påstod; att verkstaden (l'atelier) skulle åstadkomma statens försvinnande. Detta kommer att inträffa, men blott i den bemärkelsen, att det kommande samhället bildar en storartad från statsväsen befriad verkstad, ty staten betyder en klassherraväldets organisation, uppbyggd på tvångsåtgärder; men under den kommunistiska samhällsordningen skall det icke finnas några klasser. Men nu blir frågan, på vilken väg vi skall uppnå en kommunistisk samhällsordning. Proudhon antog, att verkstäderna genom sin sammanslutning skulle undantränga kapitalismen och staten. Hans påstående visade sig vara rama utopin: verkstaden har undanträngts av den väldiga fabriken, och över denna har monopoltrusten i sin tur tagit kommandot. De franska syndikalisterna trodde och tror delvis också ännu i dag, att syndikaten skall tillintetgöra den kapitalistiska egendomen och förstöra den borgerliga staten. Men de har orätt. Syndikaten är ett mäktigt och storartat verktyg för generalstrejken, emedan vägarna och metoderna för generalstrejken överensstämmer med de syndikalistiska organisationernas vägar och metoder. Men för att en strejk verkligen skall kunna bli en generalstrejk, behöves det en ”initiativtagande minoritet”, som dag för dag, timma efter timma presterar ett revolutionärt uppfostrande arbete bland massorna.

Denna minoritet kan tydligen icke vara sammansatt efter de kännetecken, som utmärker hantverken eller fackföreningarna, utan måste sammansättas på grundvalen av den proletära revolutionära aktionens klara och tydliga program. Såsom vi redan förut har sagt, är det det kommunistiska partiet, som representerar denna minoritet.

En generalstrejk är dock icke tillräcklig för att störta det borgerliga herraväldet, en generalstrejk, som, det medgives, allra bäst kan genomföras av den syndikalistiska apparaten.³ Generalstrejken är ett försvars – men icke ett angreppsmedel. Vi däremot måste störta bourgeoisin, rycka statsapparaten ur dess händer. Genom sin stat stöder sig bourgeoisin på armén. Blott en öppen resning, i vilken proletariatet framträder ansikte mot ansikte av armén; i vilken proletariatet låter militärens kontrarevolutionära element känna tyngden av sin häl och rycker med sig den bästa delen av armén – blott en sådan öppen resning kan göra proletariatet till situationens herre i ett land. Men en resning fordrar ett ansträngande, dådkraftigt förarbete: agitation, organisation, teknik; dag ut och dag in måste bourgeoisins förbrytelser och nedrigheter på alla områden av det offentliga livet avslöjas. Den internationella politiken, som begår grymma handlingar i kolonierna, den kapitalistiska oligarkins inre despotism, den borgerliga pressens nedrighet – allt detta måste tjäna såsom material för en i sann mening revolutionär anklagelseakt med alla de revolutionära konsekvenser, som kan följa därav. Detta program är mycket innehållsrikare än den syndikalistiska organisationens uppgifter. Vidare måste man skapa organiska stödjepunkter för proletariatets resning. I varje lokal sammanslutning, i varje fabrik, i alla verkstäder måste det finnas en grupp arbetare, som är fast förenade genom samstämmigheten av sina idéer, och som i det avgörande ögonblicket är i stånd att rycka massorna med sig genom sitt slutna uppträdande, visa dem rätta vägen, skydda dem från misstag och försäkra sig om segern. Man måste gå armén in på livet. I varje regemente måste det finnas en fast organiserad grupp av revolutionära soldater, som är beredda och i stånd att med sitt manskap gå över på arbetarnas sida i sammandrabbningens

---

³ För övrigt måste man säga, att historien kan berätta om generalstrejker även i sådana länder, där det nästan icke alls fanns spår av fackföreningar, t. ex. oktoberstrejken i Ryssland 1905. Å andra sidan har de franska syndikatens försök att organisera, generalstrejker hittills misslyckats just på den grund, att det i Frankrike saknades en ledande revolutionär organisation (ett kommunistiskt parti), som dag för dag systematiskt hade förberett en resning av proletariatet, i stället för att från tid till annan försöka improvisera ett dekorativt massornas framträdande.

ögonblick och härtill också förmå hela regementet. Dessa proletärgrupper, sammansvetsade av gemensamma idéer, dessa genom organisation förenade revolutionära proletärer kan arbeta med tillfredställande resultat endast under den förutsättningen, att de utgör celler av ett enhetligt och centraliserat kommunistiskt parti. Om vi kunde skaffa oss trofasta vänner, såväl öppna som hemliga, i de olika regeringsinstitutionerna, även på det militära området, vänner, som ständigt är invigda i de härskande klickarnas alla angelägenheter, alla avsikter, alla intriger, och som i god tid kan underrätta oss om allt, som händer och sker, så vore detta naturligtvis av den största nytta. Likaså skulle vår styrka ökas, om det lyckades oss att till bourgeoisins parlament skicka åtminstone en handfull pålitliga och den kommunistiska revolutionens sak tillgivna arbetare, som är intimt sammanknutna med vårt partis legala och illegala organisationer, som ovillkorligt underordnar sig partidisciplinen, som övertager rollen av det revolutionära proletariatets kunskapare i parlamentet, denna bourgeoisies politiska stab, och som är redo att i det gynnsamma ögonblicket utbyta parlamentstribunen mot barrikaden.

Naturligtvis, käre vän, är denna roll ämnad varken åt Renaudel eller Sembat, icke heller åt Varine. Men har vi icke känt Karl Liebknecht? Även han var parlamentsledamot. De kapitalistiska och social-patriotiska ligorna försökte tysta hans stämma. Men de få anklagelsens ord, som det lyckades honom att slunga ut över de tyska våldsmännens huvuden, väckte ur dess sömn hundratusentals tyska arbetares medvetande och samveten. Ur parlamentet trädde Karl Liebknecht ut på Potsdamer Platz och uppmanade i kraftiga ord de proletära massorna till öppen kamp. Från Potsdamer Platz fördes han i fängelse, och från tukthuset gick han direkt till revolutionens barrikader. En inspirerad anhängare av sovjeterna och proletariatets diktatur, ansåg han det sedermera för nödvändigt att delta i valen till Tysklands konstituerande församling. Samtidigt organiserade han de kommunistiskt sinnade soldaterna. Han stupade på sin revolutionära post. Vad var Karl Liebknecht? Syndikalist? Parlamentariker? Journalist? Nej, han var en revolutionsman och en kommunist, som banade sig väg genom alla hinder och fann vägen till massorna. Han vände sig till fackföreningarna och utslungade sin anklagelse mot Tysklands Jouhaux och Merrheim. Han ledde partiets arbete i armén och sökte förbereda ett uppror. Han utgav legala och illegala revolutionära tidningar och proklamationer. Han trängde sig in i parlamentet för att därstädes tjäna samma sak, som han andra timmar på dygnet tjänade i det fördolda.

Så länge det franska proletariatets blomma icke skapar sig ett centraliserat kommunistiskt parti, kan det icke rycka åt sig statsmakten, icke tillintetgöra den borgerliga polismakten, den borgerliga soldatesken eller privatäganderätten till produktionsmedlen. Men utan detta skall verkstaden icke kunna förstöra staten. Den som efter den ryska revolutionens erfarenheter icke förstår detta, på honom är humle och malt bortkastade. Men t. o. m. sedan proletariatet genom ett segerrikt uppror väl har erövrat statsmakten, skall det fortfarande icke vara istånd att genast upphäva statens existens genom att överlämna den verkställande makten åt syndikaten. Syndikaten organiserar ledningen av arbetarna efter yrken och industrigrenar. Men makten måste giva uttryck åt de revolutionära intressena och hela arbetarklassens fordringar. Därför är syndikaten inga organ för den proletära diktaturen. Organ för denna diktatur är däremot råden, som väljes av alla nyttiga samhällsmedlemmar, även av miljoner sådana arbetare, som aldrig tillhört något enda fackföreningsförbund och först genom revolutionen har väckts ur sin dvala. Men det är icke tillräckligt att blott tillsätta dessa sovjeter. De måste föra en klar och tydlig revolutionär politik. De måste kunna skilja mellan vän och fiende. De måste vara i stånd till ett beslutsamt och, om förhållandena så fordrar, t. o. m. obarmhärtigt tillvägagångssätt. Såsom erfarenheterna icke blott från Rysslands utan även från Ungerns och Bayerns revolutioner visar, sträcker bourgeoisin efter det första nederlaget ännu på länge icke vapnen. Tvärtom, så snart bourgeoisin har hunnit övertyga sig om sina förluster, kommer förtvivlan henne att fördubbla och tredubbla sin energi. Sovjetregimen är

liktydig med en hård kamp mot den inhemska och utländska kontrarevolutionen. Men vem skall skänka ett klart och tydligt aktionsprogram åt sovjeterna, som väljes av arbetare på så olika social utvecklingsnivå? Vem skall hjälpa sovjeterna att finna sig tillrätta i den invecklade internationella situationen och att slå in på rätt väg? Tydligtvis är det blott de mest klassmedvetna, mest erfarna, de i socialt hänseende mest utvecklade och genom ett enhetligt program sammansvetsade proletäerna, som är i stånd härtill. Detta är just det kommunistiska partiet.

Några enfaldiga våp (eller kanske det är slughuvuden?) påpekar med förskräckelse, att sovjeterna och fackföreningarna hos oss i Ryssland står "under partiets kommando": "De franska syndikaten", säger vissa syndikalister, "fordrar självständighet och skall icke tåla, att ett parti kommenderar dem". Men, bäste vän – jag upprepar, vad jag förut sagt – hur tål icke de franska syndikaten Jouhaux' kommando, Jouhaux, som är en av det franska och amerikanska kapitalets förnämsta agenter? De franska syndikatens formella självstyrelse förmår icke skydda dem för bourgeoisins kommando. Men de ryska fackföreningarna har kastat detta slags självständighet i skräpvrån. De har störtat bourgeoisin, och detta har de kunnat göra, emedan de kört bort ur sina led de ryska herrarna Jouhaux, Merrheim och Dumoulin och ersatt dem med trogna, beprövade och pålitliga stridsmän, d. v. s. kommunister. På detta sätt har de icke blott försäkrat sig om självständighet gentemot bourgeoisin utan också tryggt sin seger över bourgeoisin.

Det är sant, att vårt parti är fackförbundens och sovjeternas ledare. Har det alltid varit så? Nej, denna ledande roll har vårt parti erövrat åt sig i oupphörlig kamp såväl mot de småborgerliga partierna – mensjeviker och socialrevolutionärer – som mot de partilösa, d. v. s. de tillbakablivna och principlösa folkelementen. Mensjevikerna, som vi besegrat, påstår, att vi tillförsäkrar oss majoriteten genom användande av "våldsamma medel". Men hur kommer det sig i sådant fall, att de arbetande massorna, som har störtat först tsarväldet och sedan bourgeoisins och kompromissmakarnas makt, i trots av, att dessa massor håller den statliga maktapparaten i sina händer, nu icke blott har tålmod med den "våldsmakt", som utövas av det kommunistiska partiet, rådets anförarskap, utan tvärtom i allt större antal sluter sig till våra led? Detta kan uteslutande förklaras därigenom, att den ryske arbetaren under loppet av de sista åren vunnit en kolossal erfarenhet och haft möjlighet att pröva de olika partiernas och gruppernas politik och kampparoller, och att jämföra deras ord med deras handlingar, och på detta sätt slutligen funnit, att det kommunistiska partiet varit och fortfarande är det enda parti, som under varje ögonblick av den revolutionära perioden, under med- och motgång förblivit sig självt troget. Blott av dessa skäl är det begripligt, att varje valmöte av arbetare och arbeterskor, varje fackföreningskonferens valt kommunister till de mest ansvariga posterna. Det är också dessa omständigheter, som bestämmer det kommunistiska partiets ledande roll,

De revolutionära syndikalisterna, eller rättare sagt, kommunisterna, såsom Monatte, Rosmer, m. fl. utgör för närvarande en minoritet inom ramen av de syndikalistiska organisationerna. De intager där en oppositionsställning; de kritiserar och avslöjar den rådande majoritetens intriger, vilken behärskas av reformistiska, d. v. s. rent borgerliga tendenser. Samma ställning intager de franska kommunisterna inom ramen av Socialistiska Partiet, som är förespråkare för den småborgerliga reformismens idéer.

Bedriver Monatte och Jouhaux samma syndikalistiska politik? Nej, de är fiender. Den ene är proletariatets tjänare, den andre driver en förtäckt politik, baserad på borgerliga tendenser. Bedriver kanske Loriot samma politik som Renaudel-Longuet? Nej, den ene leder proletariatet mot den revolutionära diktaturen, de andra vill föra de arbetande massorna i den nationella borgerliga demokratins ledband.

Men varigenom skiljer sig Monattes politik från Loriots? Endast därigenom, att Monatte huvudsakligen verkar på det syndikalistiska området, Lorient däremot till största delen inom politiska organisationer. Men här ha vi endast att göra med en arbetsfördelning. Den verkligt revolutionära syndikalisterna och den verkligt revolutionära socialisterna måste mötas inom det kommunistiska partiet, Såsom varande självständiga organisationer, som står sida vid sida under den III. Internationalens banér, är det deras plikt att träda fram ansikte mot ansikte med de breda massorna, att klart och tydligt besvara alla frågor, som ställas dem av dessa massor, att leda arbetarklassens samlade kamp och föra den in på den kommunistiska revolutionens vägar. De syndikalistiska, kamratskapliga, politiska organisationerna, pressen, de illegala grupperna inom armén, parlamentstribunerna, de kommunala representantskapen o. s. v. är blott olika organisationsformer, praktiska metoder, stöddepunkter av olika slag. Kampen såsom sådan förblir enhetlig, svarande mot sitt innehåll, till vilket område den än må sträcka sig. Arbetarklassen är bärare av denna kamp. Men dess ledande förtrupp är det kommunistiska partiet, i vilket de i anda och sanning revolutionära syndikaterna måste komma att intaga en hedersplats.

Eder L. TROTSKIJ.

(Ur "Den Kommunistiska Internationalen", en tidskrift som gavs ut av Komintern på de skandinaviska språken under åren 1920-21. Vissa smärre språkliga förändringar gjorda – ex har vi bytt "värkligt" mot "verkligt", etc. Red anm.)